

Nr 3.

Utlåtande i anledning av väckt motion om lön under extra helgdagar.

I en inom första kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 12, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Norling m. fl.* hemställt, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om förslag till lag angående arbetsgivares skyldighet att utbetala lön för extra helgdagar».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionen gjorda yrkandet, får utskottet hänvisa till motionen.

Bestämmelser om helgdagar har fastställts senast vid 1952 års kalenderreform. Till grund för reformen låg ett av en år 1945 tillsatt kommitté, helgdagssakkunniga, avgivet betänkande (SOU 1947: 27). Betänkandet jämte utlåtanden däröver behandlades av arbetstidsutredningen i dess betänkande, del IV, om tre veckors semester (SOU 1950: 32). Förslag att införa lagfäst rätt till lön under helgdagar framställdes emellertid varken i nämnda betänkanden eller vid frågans senare behandling.

Vid 1953 års riksdag hemställdes däremot i en motion (I: 45) om förslag till lag om arbetsgivares skyldighet att utbetala lön för helgdagar.

Andra lagutskottet, som behandlade motionen i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 5, uttalade, att frågan borde regleras av arbetsmarknadens parter genom fria förhandlingar utan påverkan av statsmakterna, och avstyrkte motionen.

Utskottet. I kollektivavtalen bestämmes lönerna för arbetare i regel för timme eller på annat sådant sätt, att lön ej utgår under arbetsfria helgdagar. Dessa arbetare får därför vid helgerna vidkännas en inkomstminskning, som kan bli kännbar. Utskottet har vid behandling av denna fråga vid 1953 års riksdag framhållit, att det kan te sig önskvärt att pröva, huruvida ett lönesystem, enligt vilket lön oavsett förekomsten av helgdagar utgår för längre tidsperiod, vore lämpligare. Emellertid har utskottet tillika uttalat, att frågan bör regleras av arbetsmarknadens parter genom fria förhandlingar utan påverkan av statsmakterna. Utskottet delar icke motionärernas uppfattning, att lagstiftning om lön för extra helgdagar endast innebär ett fullföljande av den princip, som redan införts när det gäller ersättning vid t. ex. semester. Semesterlagstiftningen har utformats med hänsyn till de särskilda skäl, som inverkar på bedömningen av denna fråga. Såsom

redan i förarbetena till vår första lag om semester, av år 1938, framhållits, måste en lagstiftning rörande semester uppfattas som en social skyddslagstiftning och betecknas som ett ur rekreationssynpunkt nödvändigt undantag från den principiella avtalsfriheten (se SOU 1937: 49, s. 109—110 och proposition nr 286 vid 1938 års riksdag, s. 78). I fråga om lön under extra helgdagar finner utskottet icke skäl föreligga att frångå principen, att lönefrågor bör lösas av arbetsmarknadens parter genom fria förhandlingar.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion, I: 12, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 16 februari 1954.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Norman, Sten, Sunne, Nils Elowsson, Axel E. Svensson, Lundgren*, Huss och Bengtson;

från andra kammaren: fru Johansson i Norrköping, herrar Nilsson i Göteborg, Lundberg, Carlsson i Bakeröd, fröken Höjer, fröken Sandell, herrar Königson och Larsson i Hedenäset.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.